

ΙΑΚ "Μαρίτσα" - 95 χρόνια στήριξης των παραγωγών και μεταποιητών πιπεριάς

Автор(и): доц. д-р Величка Тодорова, ИЗК "Μαριца", ССА

Дата: 02.04.2025 Број: 4/2025

Περίληψη

Η πιπεριά είναι μια παραδοσιακή και οικονομικά σημαντική λαχανική καλλιέργεια για τη Βουλγαρία. Διάφοροι τύποι πιπεριάς καλλιεργούνται στα εδάφη μας εδώ και αιώνες. Μέσα από τη μεγάλη ποικιλομορφία που δημιουργήθηκε στη χώρα μας και στο εξωτερικό, και μέσω των μεθόδων καλλιέργειας που εφαρμόστηκαν, οι Βούλγαροι κηπουροί συνέβαλαν ξεχωριστά και αναγνωρισμένα στη διάδοση και τον εμπλουτισμό της πιπεριάς σε έναν αριθμό Ευρωπαϊκών και άλλων χωρών παγκοσμίως.

Το Ινστιτούτο Έρευνας Λαχανικών Καλλιεργειών «Μαρίτσα» (VCRI «Μαρίτσα») είναι ο διάδοχος και συνέχιστης του έργου τους και φέτος γιορτάζει την 95η επέτειο από την ίδρυσή του. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, συνέβαλε τεράστια στην ανάπτυξη αυτής της καλλιέργειας εφαρμόζοντας επιστημονικές προσεγγίσεις και μεθόδους για την επίλυση πολυάριθμων σχετικών προβλημάτων.

Ο ρόλος του στη συλλογή, μελέτη και διατήρηση πολύτιμων γενετικών πόρων πιπεριάς είναι αναμφισβήτητος, όπως και η συμβολή του στη δημοτικότητα της καλλιέργειας μέσω των δημιουργημένων και εισαχθέντων ποικιλιών τόσο στη Βουλγαρία όσο και στο εξωτερικό. Το VCRI «Μαρίτσα» αναπτύσσει και προσφέρει στους παραγωγούς υψηλής απόδοσης και υψηλής ποιότητας ποικιλίες με διαφορετικές κατευθύνσεις χρήσης των καρπών, μερικές από τις οποίες είναι ανθεκτικές σε σημαντικούς ιούς και μυκητιακές ασθένειες.

Ίδρυση και ανάπτυξη

Το Ινστιτούτο Έρευνας Λαχανικών Καλλιεργειών «Μαρίτσα» ιδρύθηκε την 1.04.1930 με εντολή του Υπουργείου Γεωργίας ως Κρατικός Αγροτικός Σταθμός Πλόβντιβ σε γη που αγόρασε το κράτος από το τότε ιδιωτικό αγρόκτημα του Milyo S. Baltov, με έκταση 3634 στρέμματα. Στην αρχή, η ερευνητική εργασία πραγματοποιήθηκε για τη βελτίωση λαχανικών καλλιεργειών, ρυζιού, ζωοτροφών και ινώδων καλλιεργειών, καθώς και για ζητήματα άρδευσης. Το 1941, ο πειραματικός σταθμός μετατράπηκε σε ινστιτούτο και, δεδομένου ότι βρίσκεται στην κοιλάδα του ποταμού Μαρίτσα και οι κλιματικές και εδαφικές του συνθήκες είναι χαρακτηριστικές ολόκληρης της περιοχής, του δόθηκε το όνομα «Μαρίτσα».

Από το 1956, το Ινστιτούτο «Μαρίτσα» επικεντρώθηκε στις κύριες δραστηριότητές του σε ζητήματα που σχετίζονται με λαχανικές καλλιέργειες και ρύζι, και από το 1973 πραγματοποιεί επιστημονική, εφαρμοσμένη έρευνα και υπηρεσίες μόνο στον τομέα της βελτίωσης λαχανικών καλλιεργειών και πατάτας και των τεχνολογιών καλλιέργειάς τους.

Η αρχή συνδέεται με την αναδυόμενη έκρηξη στην παραγωγή λαχανικών – οι εγχώριες και εξαγωγικές αγορές, καθώς και η νεοσύστατη βιομηχανία κονσερβοποιίας, έθεσαν νέες απαιτήσεις στην ποιότητα των λαχανικών. Από αυτή την άποψη, πραγματοποιήθηκαν αποστολές για τη συλλογή και μελέτη διαφορετικών τοπικών μορφών πιπεριάς.

Σταδιακά και σταθερά, η γενετική και βελτιωτική έρευνα στην πιπεριά εμβαθύνθηκε, συμπεριλαμβανομένων μελετών για την εφαρμογή της μεθόδου της ετεροζυγωτίας, της αρσενικής στειρότητας κ.λπ. Διευρύνθηκαν οι μελέτες για μεμονωμένα τεχνολογικά στοιχεία στην παραγωγή πιπεριάς. Εξετάστηκε η επίδραση διαφόρων τύπων συστημάτων άρδευσης, η σύνθεση του εδάφους, ο ρόλος των αμειψισπορών και άλλα. Παράλληλα, δοκιμάστηκαν και εισήχθησαν μηχανές που μηχανοποιούν τη σπορά, τη μεταφύτευση, τη συγκομιδή και άλλες διαδικασίες. Αναγνωρίστηκαν ασθένειες και παθογόνοι της πιπεριάς και μελετήθηκαν κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης.

Πρακτικά αποτελέσματα των βελτιωτικών δραστηριοτήτων πιπεριάς στο VCRI «Μαρίτσα»

Στο αρχικό στάδιο μετά την ίδρυσή του, επιλέχθηκαν, σταθεροποιήθηκαν και διαδόθηκαν στη χώρα και στο εξωτερικό ένας αριθμός πληθυσμιακών ποικιλιών (Byal Kalinkov, Balgarski ratund, Shumenski ratund, Kalinkov zelen, Sivria, Gorogled, Djulyunska shipka, Byala shipka, κ.λπ.). Ο ακαδημαϊκός Pavel Popov ανέπτυξε μια ταξινόμηση της πιπεριάς που χρησιμοποιείται ακόμη και σήμερα στη Βουλγαρία και τις γειτονικές χώρες. Αργότερα, δημιουργήθηκε ένας σημαντικός αριθμός ποικιλιών, πολλές από τις οποίες για μεγάλο χρονικό διάστημα ήταν οι κύριες στην παραγωγή πιπεριάς. Μερικές από αυτές εξακολουθούν να είναι περιζήτητες και καλλιεργούνται, όπως η Kurtovska kariya 1619, Sivria 600, Gorogled 6, Djulyunska shipka 1021, κ.λπ. [2].

Ως αποτέλεσμα στοχευμένης έρευνας και της εφαρμογής πιο σύνθετων μεθόδων βελτίωσης, όπως η διαποικιλιακή και διαειδική διασταύρωση και η χρήση του φαινομένου της ετεροζυγωτίας, δημιουργήθηκαν υψηλής απόδοσης και υψηλής ποιότητας ποικιλίες με διαφορετικές κατευθύνσεις παραγωγής και κατανάλωσης – Hebar, Kariya 1300, Kariya UV (Vertus), Buketen 50, Maritsa, Stryama, κ.λπ., και αργότερα οι ποικιλίες Kurtovska kariya 1, VCRI Rubin, Kaloyan, οι υβρίδια F1 Yasen και Milkana, και η Ivaylovska kariya. Η τελευταία δημιουργήθηκε από κοινού με τον Αγροτικό Πειραματικό Σταθμό, Παζαρτζίκ (OCPZ, Pazardzhik).

Οι νεότερες ποικιλίες του VCRI «Μαρίτσα» – Ruevit, Baltovska kariya και Dan-Dan, και η υποψήφια ποικιλία Zlatina δημιουργήθηκαν από κοινού με το Κέντρο Συστημικής Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας Φυτών (CPSBB) ως αποτέλεσμα της υλοποίησης του διεθνούς έργου PlantaSYST.

Το VCRI «Μαρίτσα» σήμερα

Μελετώνται τεχνολογικά στοιχεία και αναπτύσσονται ολοκληρωμένες τεχνολογίες, σύμφωνα με τις καινοτομίες – καλύμματα κάλυψης, φυτευτές, αυτοματοποιημένα συστήματα λίπανσης και άρδευσης, κ.λπ. Αναζητούνται ορθολογικά μέσα, προσεγγίσεις και λύσεις για ολοκληρωμένο έλεγχο παθογόνων και γονιμότητας του εδάφους υπό συνθήκες παραγωγής σε θερμοκήπιο και ανοιχτό έδαφος.

Στο πιστοποιημένο βιολογικό χωράφι στο VCRI «Μαρίτσα», δοκιμάζεται η απόκριση ποικιλιών πιπεριάς και μελετώνται συστήματα συνδυασμένης καλλιέργειας πιπεριάς με αρωματικά και άλλα λαχανικά [3].

Αξιολογείται η απόκριση ποικιλιών πιπεριάς σε αβιοτικούς παράγοντες – υψηλή θερμοκρασία και ξηρασία [4]. Αναγνωρίζονται πηγές ανθεκτικότητας σε αβιοτικό και βιοτικό στρες [4], [5], [6], και συνεχίζονται μελέτες με στόχο την απόκτηση υψηλής ποιότητας προϊόντων πλούσια σε βιταμίνες, μέταλλα, χρωστικές ουσίες, κ.λπ. [7], [8].

Μελετώνται ένας αριθμός νέων και σημαντικών ασθενειών και παθογόνων της πιπεριάς και αναζητούνται παραδοσιακές και εναλλακτικές μέθοδοι για τον έλεγχό τους [9], [10]. Από αυτή την άποψη, οι νεότερες ποικιλίες

πιπεριας που αναπυυυθηκαν στο VCRI «Μαριτα» διαυθευον ανυεκτικυτητα στη μυκητα *Verticillium* η στη μολυνση απο τομπαμοιυυ – ιυ του τσιγαρευλιου μωσαικυ και ιυ ηπιας κηλιδυωυυ της πιπεριας [11].

Ruevit – Αοριστη ποικιλια πιπεριας τυπου Κερατοειδυυ, καταλληλη για καλλιεργεια σε θερμοκηπιο και ανοιχυτο εδαφος. Οι καρποι ειναι κρεμαστοι, μονοκορυφοι, πρραυσινοι/κοκκινοι, καυτεροι, μηκυυυ 16-18 cm, πλατυυυ περιυυου 2-2,5 cm, με παχυυυ περικαρυυου 2-2,5 mm και μευο βαρυυυ καρυυου 25-30 g. Προοριζονται για φρεσυκια καταναλυωυυ και επεξεργαυυια (τουρσυ, κ.λπ.). Η ποικιλια ειναι υψηλυυυ αποδυωυυυ και ανυεκτικη στη μυκητα *Verticillium* (*Verticillium dahliae* Kleb.).

Baltovska kapi